

Životna sredina za stanovništvo Dinarskog luka

Program za životnu sredinu i razvoj saradnje na Zapadnom Balkanu

Dinarski luk na jugoistoku Evrope je područje sa bogatom prirodnom i kulturnom baštinom. Na ovom području se nalaze velike i gotovo netaknute šume i zdrave populacije krupnih mesoždera (medvjed, ris, vuk, zlatni šakal), te predstavlja vodom najbogatije područje na Mediteranu u smislu slatkovodnih ekosistema. Međutim, ovi kvaliteti su ugroženi zbog trenutne ekonomske krize i ranijih društveno-političkih okolnosti. Posljedice napuštanja sela i degradacije prirodne okoline imaju snažan uticaj na egzistenciju mnogih ruralnih zajednica u regiji.

Ipak, nedavna događanja pružaju mogućnost zaštite biološke i kulturne raznolikosti Dinarskog luka. Na 9. Konferenciji stranaka potpisnica Konvencije o biodiverzitetu (CBD COP 9) potpisan je "Big Win" sporazum kojim su se vlade zemalja jugoistočne Evrope približile viziji velike prekogranične mreže zaštićenih područja, koja se proteže kroz ovu ekološki značajnu regiju. Ova zajednička predanost će pomoći u zaštiti bogatog biološkog i kulturnog diverziteta pomenute regije, pri čemu se prednost daje rastu nacionalnih ekonomija i stvaranju konkretne osnove za dugoročnu regionalnu saradnju.

Na osnovu obaveza preuzetih u "Big Win"-u, kao i na premisama Inicijative za Dinarski luk (DAI), tri organizacije su udružile napore u pravcu uspostavljanja projekta „Životna sredina za stanovništvo Dinarskog luka“, koji će se realizovati tokom perioda od tri godine, od 2009. do 2012. i u okviru njega će se pružiti pomoć prekograničnoj saradnji na očuvanju ključnih prirodnih i kulturnih znamenitosti.

Pokrivajući šest pilot područja (NP Plitvička jezera-NP Una, NP Durmitor-NP Sutjeska, NP Tara-Drina, delta Neretve, planina Dinara, i Prokletije / Bjeshkët e Namuna), projekt će promovirati prirodne i kulturne vrijednosti područja, uz poboljšanje života lokalnog stanovništva kroz poboljšanu regionalnu saradnju i ojačano upravljanje životnom sredinom.

Nacionalni park Una (BiH), IUCN foto arhiva

Tradicionalni način života u selu Džajčići (BiH), foto: © WWF-Canon / E. Parker

Širok spektar aktivnosti će se preduzeti na različitim nivoima, uključujući:

- Uspostavljanje lokalnih privatno-javnih partnerstava s ciljem očuvanja prirodne baštine, te njezine upotrebe;
- Identifikovanje aktivnosti u oblasti turizma, šumarstva, poljoprivrede i zaštite vrijednih područja;
- Povećanje kapaciteta za prepoznavanje i vrijednovanje lokalnog biodiverziteta i kulturnih vrijednosti;
- Usklađivanje prioriteta za preduzimanje zajedničkih prekograničnih aktivnosti;
- Procjenu potencijala za uspostavljanje prekograničnih zaštićenih područja;
- Integrisanje aktivnosti u šire evropske okvire za očuvanje prirode; i
- Stvaranje platformi za ključne donosioce odluka iz različitih zemalja za potrebe interakcije i koordinaciju aktivnosti.

Projekt „Životna sredina za stanovništvo Dinarskog luka“ (poznat i pod nazivom „Održavanje ruralnih zajednica i njihovih tradicionalnih krajolika kroz jačanje upravljanja životnom sredinom na prekograničnim zaštićenim područjima Dinarskog luka“) realizuje IUCN (International Union for Conservation of Nature), WWF MedPO (WWF Mediterranean Programme) i SNV (Netherlands Development Organisation), a finansiran je od strane Ministarstva vanjskih poslova Finske.

Zlatni ljljan *Lilium bosniacum*,
IUCN foto arhiva

Projektni tim

Veronika Ferdinandova

IUCN Programska kancelarija
za jugoistočnu Evropu
veronika.ferdinandova@iucn.org

Jetona Myteveli

SNV, Holandska razvojna organizacija
jmyteveli@snvworld.org

Emira Mešanović

WWF Mediteranski program
emesanovic@wwf.panda.org

O IUCN-u

IUCN, Međunarodna unija za zaštitu prirode, pomaže svijetu da nađe pragmatična rješenja za sve veće izazove vezane za životnu sredinu i razvoj. IUCN radi u oblasti biodiverziteta, klimatskih promjena, energetike, života ljudi i zelene ekonomije u svijetu podupirući naučna istraživanja, upravljanjem projektima na terenu širom svijeta i ujedinjavanjem vlada, NVO-a, UN-a i kompanija u cilju izrade politika, zakona i najboljih praksi.

IUCN je najstarija i najveća ekološka organizacija na svijetu sa preko 1000 članova koje čine vlade i NVO-i i gotovo 11000 volontera eksperata u 160 zemalja. Rad IUCN-a podržava preko 1000 zaposlenih u 60 kancelarija i stotine partnera iz javnog, civilnog i privatnog sektora širom svijeta.
www.iucn.org

O SNV-u

SNV je jedna od najaktivnijih razvojnih organizacija u svijetu, sa gotovo pola stoljeća međunarodnog iskustva. Radeći u 33 zemlje na četiri kontinenta, SNV spaja nadahnuća aktivista sa stručnim savjetodavnim uslugama, jačanjem kapaciteta lokalnih organizacija u cilju postizanja stvarnog uticaja na razvoj ruralnih ekonomija.

Vizija SNV-a jeste društvo u kojem svi ljudi uživaju slobodu u ostvarivanju vlastitog održivog razvoja. SNV pruža visokokvalitetne stručne usluge i znanje grupama i pojedincima u cilju izgradnje snažnih, stabilnih i uspješnih organizacija koje stvaraju uslove u kojima ljudi i zajednice mogu napredovati.

SNV na Zapadnom Balkanu djeluje već duže od 15 godina, radeći u Albaniji, Bosni i Hercegovini, Makedoniji i Crnoj Gori. Preko mreže od 11 lokalnih kancelarija, preko stotinu stalno zaposlenih osoba, SNV-a podržava širok spektar organizacija iz privatnog i javnog sektora na nacionalnom, regionalnom i lokalnom nivou, razvijajući ruralnu ekonomiju i pružajući pomoć u približavanju EU na poljima poljoprivrede, šumarstva, turizma i vodoprivrede. Kada je moguće, SNV uključuje lokalne organizacije koje rade na razvoju istih kapaciteta i saraduje sa mnogim lokalnim i međunarodnim partnerima.

Sjedište Holandske razvojne organizacije SNV se nalazi u Hagu, registrovana je kao nezavisna fondacija u Holandiji, a prima znatnu finansijsku pomoć od Ministarstva vanjskih poslova Holandije.
www.snvworld.org

O WWF-u

WWF, globalna organizacija za očuvanje prirode, ujedno je i jedna od najvećih i najpriznatijih nezavisnih organizacija za očuvanje prirode. WWF ima globalnu mrežu koja je aktivna u više od 100 zemalja sa oko 5 miliona pristalica.

Misija WWF-a je zaustavljanje degradacije prirodne životne sredine na planeti Zemlji i izgradnja budućnosti u kojoj će ljudi živjeti u harmoniji s prirodom, očuvanjem svjetskog biodiverziteta, vodeći računa o održivom korištenju obnovljivih prirodnih resursa, te promovisanjem smanjenja zagađenja i nepotrebne potrošnje. WWF je poznata pod svojim inicijalima.

www.panda.org/mediterranean/